

OBSAH

Poznámka ke struktuře rozvojové koncepce	II
1 Úvod.....	1
1.1 Přeshraniční akční sdružení Královský hvozd	1
1.2 Organizace a zúčastnění	2
1.3 Shrnutí průběhu aktivit činnosti Akčního sdružení	2
1.4 Metodický postup.....	4
2 Charakteristika oblasti	5
2.1 Vymezení a poloha	5
2.2 Vazby, dopravní propojení.....	6
2.3 Popis přírodních podmínek.....	6
2.4 Strukturální údaje.....	7
2.5 Souhrnná interpretace	8
3 Potřeba inovací a konání pro trvalý přeshraniční rozvoj	9
4 Regionální rozvojová vize	11
5 Přeshraniční rozvojová strategie	13
5.1 Opatření v prioritních akčních oblastech	14
5.2 Opatření v dalších oblastech	19
5.3 Klíčové projekty	20
6 Zahájení realizace.....	37
6.1 Projekty.....	37
6.1.1 Projektové priority	37
6.1.2 Akční plán 2002/2003	39
6.1.3 Souhrnná interpretace	40
6.2 Organizační struktura bavorsko-české spolupráce.....	41
Seznam zobrazení	43
Dodatek	
Příloha 1 Seznam kontaktních osob	

Poznámka ke struktuře rozvojové koncepce

Předkládaný dokument byl vypracován českou a bavorskou stranou v rámci přeshraniční spolupráce. Jednotlivá témata a zvláště výsledky analýzy jsou hlouběji zachyceny v obou doprovodných výchozích národních dokumentech.

- „Strategie rozvoje Mikroregionu Úhlava“ (Regionální rozvojová agentura Západní Čechy o.p.s., Centrum pro komunitní práci Západní Čechy, Sdružení mikroregionu Úhlava, 2000)
a
- výchozí dokument pro bavorskou část.

Úvodní část dokumentu nabízí přehled o organizaci, zúčastněných a o dosavadních přeshraničních aktivitách. Následuje souhrnná charakteristika území (podrobně ve výchozích národních dokumentech). Nutnost inovace a činností pro další přeshraniční rozvoj (třetí kapitola) tvoří základ pro vypracování regionální rozvojové vize ve čtvrté kapitole.

Z této vize vychází „Rozvojová strategie“ s opatřeními a projekty rozčleněnými podle oblastí činností. Na závěr jsou shrnuty kroky pro konkrétní realizaci, tzn. realizační priority projektů, realizace přednostních projektů a plánovaná organizační struktura další bavorsko-české spolupráce.

Obr. 1 Struktura Rozvojového konceptu

1 Úvod

1.1 Přeshraniční akční sdružení Královský hvozd

"Přeshraniční akční sdružení Královský hvozd" zahrnuje 5 bavorských obcí Arrach, Eschlkam, Lam, Lohberg a Neukirchen b. Hl. Blut (okres Cham) a 6 českých obcí Chudenín, Dešenice, Hamry, Nýrsko, Strážov (okres Klatovy) a Všeruby (okres Domažlice) v okolí geomorfologického celku Královský hvozd.

Cílem této strategické aliance je využít společný potenciál pro trvale udržitelný přeshraniční rozvoj, popř. odstranit určité překážky a na základě společného konsensu iniciovat a realizovat budoucí rozvoj.

Za aktivní spolupráce a účasti místních aktérů byly na obou stranách hranice vypracovány regionální rozvojové koncepty, jejichž jádro tvoří společná přeshraniční strategie. Zároveň byly i koncepčně integrovány již stávající společné přeshraniční rozvojové dokumenty a projekty (např. Region budoucnosti Cham, Ekoregion Arrach-Lam-Lohberg, Strategie rozvoje mikroregionu Úhlava).

Zpracováním regionálního rozvojového konceptu pro bavorskou oblast Akčního sdružení Královský hvozd byla pověřena plánovací kancelář LARS consult v Mnichově. Na české straně pak byly pověřeny organizace Centrum pro komunitní práci Západní Čechy a Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje. Všechny pracovní kroky obou plánovacích týmů byly prováděny v úzké spolupráci. V rámci Akčního sdružení Královský hvozd tak byly uskutečněny modelové formy spolupráce.

Obce udržují již řadu let intenzivní kontakty m. j. v oblasti kultury (např. bavorsko-česká pouť do Neukirchenu b. Hl. Blut), turismu (např. malý pohraniční styk na Ostrém), vzdělání (lidová škola Lam - lidová škola Nýrsko) nebo také v oblasti horské služby (Horská služba Lam). Navíc byly v rámci společného vývoje projektů vybudovány různé projektově orientované přeshraniční kooperační struktury.

Protože přeshraniční spolupráce představuje hlavní strategické zaměření akčního spolku, záleží především na výběru projektů, které splňují cíle programu INTERREG IIIA a Phare CBC (dvou základních programů EU určených pro přeshraniční spolupráci). INTERREG IIIA je určen pouze členským zemím EU. Phare CBC je předvstupním programem EU pro země, které na svůj vstup do evropských struktur teprve čekají, a nabízí jim možnost vybudování kapacit pro jejich další účast na strukturálních fondech EU (např. právě INTERREG IIIA).

1.2 Organizace a zúčastnění

Díky inovativnímu přístupu a orientaci na otázky "interkomunální, přeshraniční spolupráce – rozvoj venkovského prostoru" se stal přeshraniční akční spolek jedním ze 3 bavorských modelových projektů pro spolupráci mezi Správou pro rozvoj venkova (Státní ministerstvo zemědělství, výživy a lesnictví) a ministerstvem zemského rozvoje (Státní ministerstvo pro zemský rozvoj a otázky životního prostředí).

Za účelem dosažení co možná nejlepšího propojení všech relevantních aktérů a odborných pracovišť, byla v akčním sdružení Královský hvozd zřízena koordinační skupina, jejímiž členy je 5 bavorských starostů a také zástupci okresního úřadu Cham, Ředitelství pro rozvoj venkova, vlády Horní Falce, českých obcí, EUREGIA Bavorský les/Šumava a zároveň pověřených zpracovatelských kancelářích.

Tvorba rozvojové koncepce je na bavorské straně doprovázena Ředitelstvím pro rozvoj venkova (DLE) Regensburg a za účasti obcí a okresu Cham také financována. V úřadu Vlády Horní Falce je za koordinaci zodpovědný vyšší Zemský plánovací úřad.

Na české straně existovalo již v době založení akčního spolku Královský Hvozd - Kūnisches Gebirge fungující sdružení obcí - Mikroregion Úhlava s vybudovanými institucionálními základy. Mikroregion tak byl schopen převzít vedoucí úlohu v rozvoji přeshraniční spolupráce.

Prostředky na zpracování přeshraniční strategie rozvoje získal Mikroregion Úhlava od Ministerstva pro místní rozvoj v rámci Programu obnovy venkova. Obsahové zpracování Rozvojové strategie Mikroregionu Úhlava provedli partneři mikroregionu - Centrum pro komunitní práci a Regionální rozvojová agentura Plzeňského v letech 1999-2000.

Do Mikroregionu Úhlava – jednoho s nejúspěšnějších regionů na Šumavě co do získaných prostředků – vstoupila po vzniku akčního sdružení další obec Všeruby.

1.3 Shrnutí průběhu aktivit činnosti Akčního sdružení

K založení „Akčního sdružení Královský hvozd“ došlo na společném workshopu pěti bavorských a šesti českých obcí, moderovaným chamským přednostou Theo Zellnerem, 17.5.2000 v Lamu. V průběhu roku 2000 se uskutečnily vzájemné návštěvy zástupců bavorských a českých členských obcí. Na konci roku se setkali bavorští a čeští starostové ve Všerubech.

16.5. 2001 se konal důležitý workshop v Nýrsku s názvem "Budoucnost přeshraniční spolupráce Královský hvozd" kterého se zúčastnili zástupci obcí a odborných institucí z české a bavorské strany a na kterém se dohodli na vytvoření společné regionální rozvojové koncepce pro akční sdružení „Královský hvozd“.

Přeshraniční koncepční práce začala prvním německo-českým setkáním zpracovatelů 18.06.2001 v Nýrsku, na kterém byly stanoveny obsahy společné rozvojové koncepce. Na

první přeshraniční tiskové konferenci 10.07.2001 na hraniční hoře Ostrý prohlásili zástupci Bavorského státního ministerstva pro zemědělství a lesnictví a Ministerstva pro místní rozvoj České republiky svoji podporu Akčnímu sdružení Královský hvozd. Po přípravné práci zpracovatelů (druhé německo-české setkání zpracovatelů 9.10.2001 v Chamu) bylo na prvním přeshraničním pracovním setkání německých a českých starostů 16.10.2001 v Chamu dosaženo konsensu v otázkách priorit rozvoje, tzn. prioritních oblastech konání a rozvojové vize.

Na tomto základě a z předložených návrhů projektů zformulovali projektanti na svém třetím setkání (9.11.2001 v Plzni) 10 klíčových projektů pro německo-českou spolupráci, které byly na druhé přeshraniční pracovní schůzce německých a českých starostů (7.12.2001 v Nýrsku) diskutovány a ohodnoceny z hlediska jejich realizační priority. Ve společném akčním plánu byly dohodnuty další kroky realizace.

Společná rozvojová koncepce mohla být představena v lednu 2002 na druhé přeshraniční tiskové konferenci na Hoher Bogen.

Obr. 2 Přeshraniční tisková konference (Ostrý) 10. července 2001

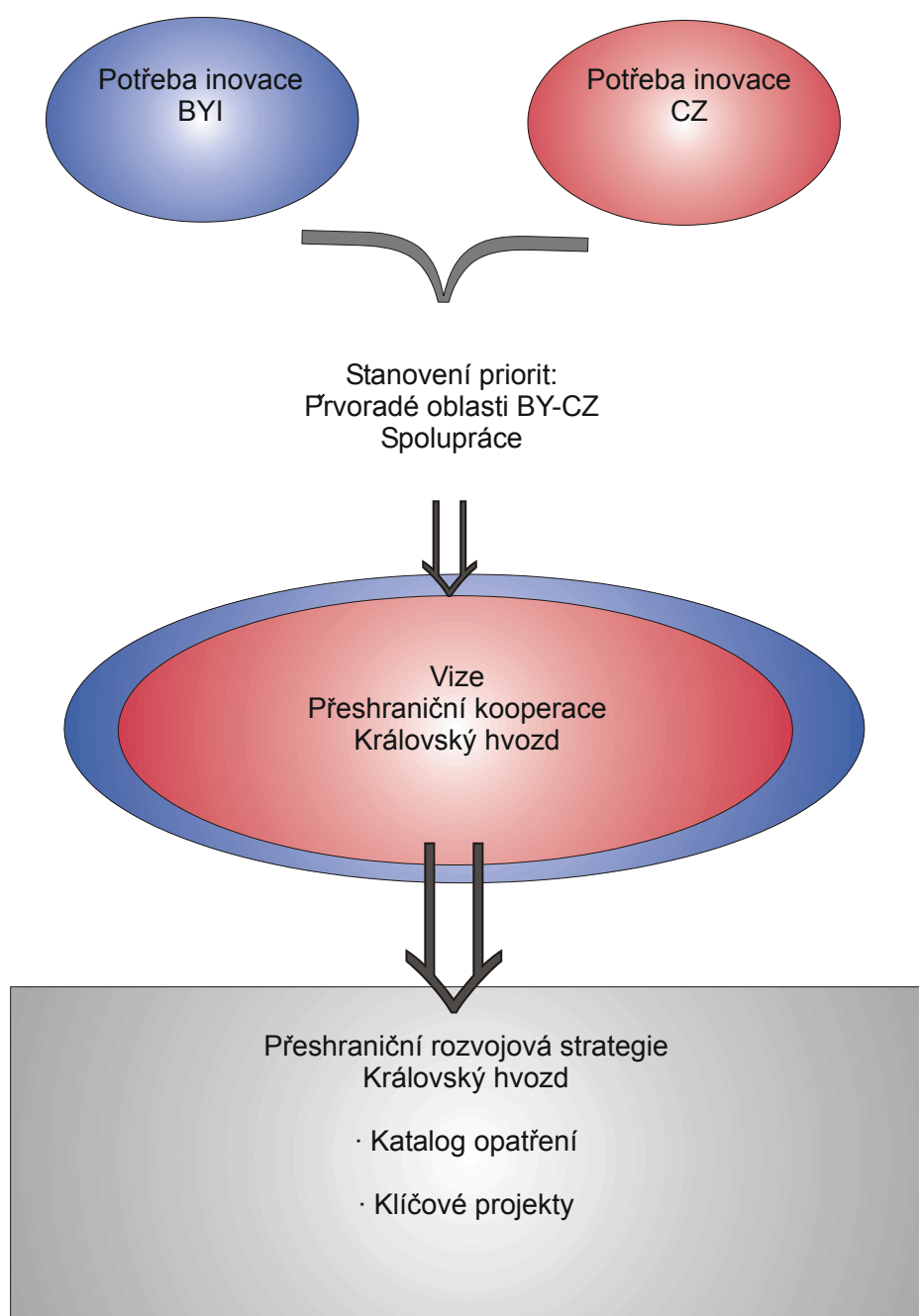

1.4 Metodický postup

Charakteristickým rysem pro metodický postup je silná orientace na realizaci, tzn. cílený postup a co nejsilnější propojení bavorské a české strany.

Po analýze jednotlivých potřeb inovace a zároveň na základě rozhovorů účastníky workshopů, proběhlo předběžné rozdělení na prioritní oblasti konání bavorsko-české spolupráce. Pro tyto oblasti spolupráce byly za vzájemné dohody vypracovány cíle rozvojové vize. Společná rozvojová strategie znázorňuje prostřednictvím konkrétních návrhů opatření a komplexních klíčových projektů cestu k realizaci cílů rozvojové vize.

Obr. 3 Metodický postup

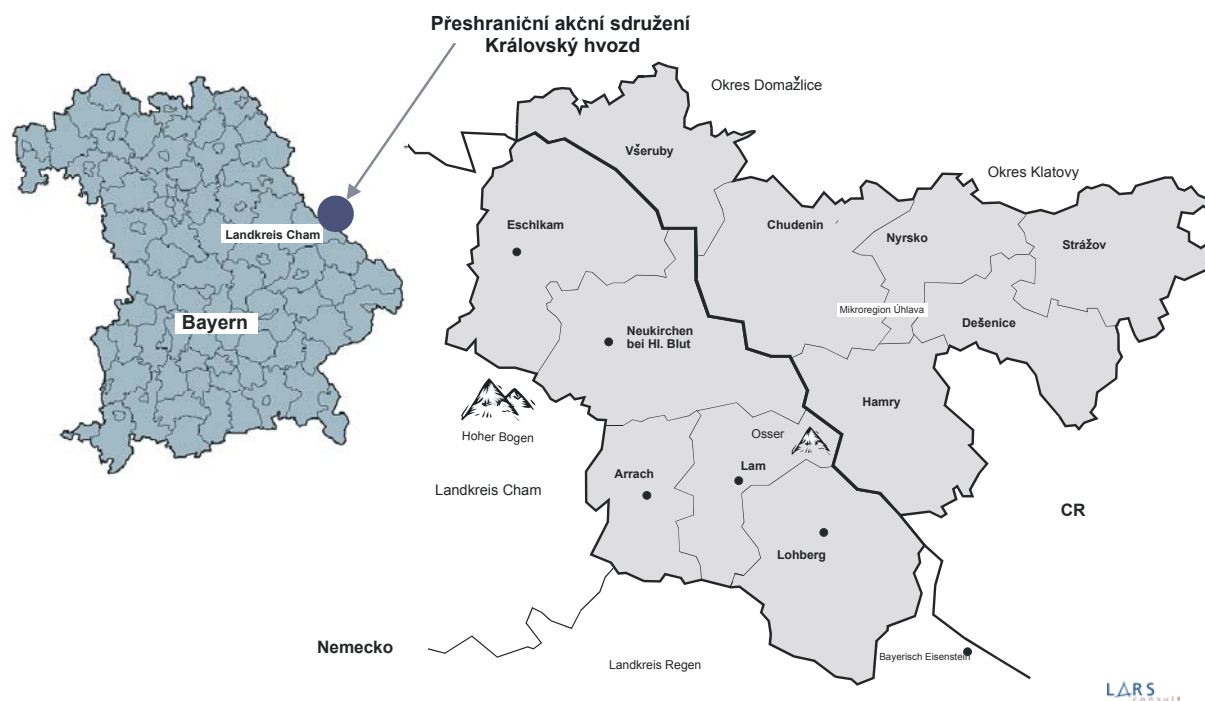
Charakteristika oblasti

2.1 Vymezení a poloha

„Královský hvozd“ je historickým pojmem, který se vztahuje na český pohraniční les – „Královský hvozd“. Geograficky lze Královský hvozd definovat jako oblast mezi horskými hřebeny Zwercheck a Ostrého na české straně.

V takzvaném akčním sdružení Královský hvozd se sdružilo 5 bavorských a 6 českých obcí : Na bavorské straně k němu patří obce Eschlkam, Lam, Neukirchen b. Hl. Blut, Arrach a Lohberg o celkové rozloze 242 km² na české straně obce Chudenín, Děšenice, Hamry, Nýrsko Strážov a Všeruby o celkové rozloze 220 km².

Obr. 4 Poloha akčního sdružení Královský hvozd

Česká část akčního sdružení Královský hvozd, Mikroregion Úhlava, se nachází v severozápadní části České republiky. Z administrativně-správního hlediska zasahuje do okresů Domažlice a Klatovy. Tyto okresy spolu s dalšími pěti tvoří samosprávný celek Plzeňský kraj.

Jihozápadní hranice Mikroregionu je zároveň státní hranicí mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo, respektive mezi Čechami a Bavorskem. Sousední bavorské obce leží v okrese Cham a tím ve vládním kraji Horní Falc. Jižně na ně navazuje okres Regen, který leží ve vládním kraji Dolní Bavorsko.

Všechny bavorské obce v Akčním sdružení a všechny české s výjimkou Všerub jsou členy EUREGIA Bavorský les-Šumava.

2.2 Vazby, dopravní propojení

Vztahy uvnitř mikroregionu a jeho spojení s okolím vykazují různou intenzitu. Území má své přirozené centrum v Nýrsku (Děšenice, Hamry, Chudenín), severovýchodní část (Strážov) je díky své geografické poloze více orientován na Janovice nad Úhlavou než na Klatovy. Obec Všeruby v okrese Domažlice má silné vztahy do Kdyně a dále k okresnímu městu Domažlice.

Z hlediska nadregionální dopravní sítě vykazuje oblast periferní polohu: dálniční spojení na bavorské a české straně jsou relativně daleko, nadregionální dopravní spojení mezi Bavorskem a Čechami jako i spolková silnice Furth i. Wald-Plzeň (B20/26) a spolková silnice Bayerisch-Eisenstein-Klatovy (B11/27) probíhají mimo oblast Akčního sdružení, který proto zvláště v oblasti lesnatého hraničního pohoří není protnut velkými dopravními osami.

Největší význam z hlediska vnitřně-regionální dopravní sítě mezi Bavorskem a Čechami mají silnice II. třídy č. 191 (Klatovy – Janovice nad Úhlavou – Nýrsko – Chudenín – Sv. Kateřina – Rittsteig), č. 190 (Všeruby – Nýrsko – Železná Ruda) a č. 184 (Kdyně – Všeruby – Eschlkam). V oblasti Akčního sdružení existují v současné době 4 hraniční přechody: hraniční přechody Eschlkam/Všeruby a Neukirchen b. Hl. Blut/Svatá Kateřina jsou otevřeny pro osobní motorová vozidla, přechod Eschlkam/Všeruby také pro místní dopravu nákladních vozidel. V Hofbergu/Flekách existuje hraniční přechod jen pro pěší a cyklisty, na Grosser Osser/Ostrém také jeden pro pěší turisty.

Českou částí prostoru vede železniční spojení č. 183 Plzeň – Klatovy – Železná Ruda a odsud dále do Bayerisch Eisenstein. Z hlediska objemu osobní přepravy však dominuje autobusová doprava, kterou využívají místní obyvatelé zejména při dojížděcí do zaměstnání a do škol.

2.3 Popis přírodních podmínek

Území Akčního sdružení se vyznačuje různorodým reliéfem. Zatímco v severní části (Eschlkam, Neukirchen b. Hl. Blut, Všeruby), v oblasti chamsko-furtské nížiny je krajina plochá a mírně zvlněná a intenzivně zemědělsky využívaná, je jižní část (především Lam, Lohberg, Hamry) charakterizována lesnatým hraničním pohořím.

Nejvyššími body jsou Malý Javor se 1384 m.n.m., následovaný Zwerckeckem (1333 m), Ostrým (1293 m), Kaitersbergem (1133 m) a Hoher Bogenem (1079 m). Lesnatý hraniční hřeben tvoří současně evropské rozvodí mezi Severním a Černým mořem. Chamb (Kouba) pramenící v Čechách je jediným vodstvem v prostoru Akčního sdružení s přeshraniční spádovou oblastí. Hlavní osou rozvodí jižní bavorské oblasti je Bílý Regen.

Geologická struktura oblasti je velice různorodá. Příčinou je kontakt 3 různých geologických komplexů v tomto prostoru. Je to Moldanubikum, Kdyňský bazický komplex a Středočeský pluton. Vedle různých metamorfovaných hornin převažují krystalické břidlice (rula, svor), vrcholové partie jsou tvořeny převážně svory.

Hlavní hydrologickou osu české části je řeka Úhlava, pramenící na západním svahu Pancíře. V roce 1969 byla na řece vybudována vodní nádrž, sloužící jako zásobárna vody. Podzemní

vodní prameny jsou zde bohaté a mají vysokou kvalitu. Patří do Chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV), která má shodnou hranici s CHKO Šumava.

Celá bavorská část se nachází v Přírodním parku Horní Bavorský les. Do Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Šumava náleží celý katastr obce Hamry a části katastrů obcí Dešenice, Chudenín, Nýrsko a Strážov.

2.4 Strukturální údaje

V celé oblasti žije v současné době cca 24000 obyvatel, z toho jedna třetina (8800 obyvatel) v Mikroregionu Úhlava a dvě třetiny na bavorské straně (15.600 obyvatel). Celé území podél státní hranice je velmi řídko osídleno, hustota obyvatel na bavorské straně činí 65 obyvatel/km² a leží hluboko pod bavorským průměrem (172 obyv./km²). Hustota obyvatel na české straně je 40 obyvatel/km², což je také výrazně pod průměrem hustoty osídlení ČR (131 obyv./km²). Příčinou tohoto stavu je periferní poloha (rozsáhlé lesní oblasti, členitý reliéf, velké vzdálenosti od center vyššího stupně) a události poválečné doby (nucené přesuny německého obyvatelstva, vytvoření hraničních zón apod.).

Na obou stranách hranice pracuje převážaná část obyvatelstva, tzn. více než 50% ekonomicky aktivního (povinného platit sociální pojištění) obyvatelstva ve výrobních odvětvích (sekundární sektor) na bavorské straně následovaném službami. Podíl zaměstnaných v zemědělství a lesnictví (primární sektor) činí na bavorské straně 1%, na české straně se zaměstnanost v zemědělství i přes neustálý pokles pohybuje kolem 8%. V oblasti zemědělství probíhají na obou stranách hranice strukturální změny: Na bavorské straně všeobecné ubývání zemědělských podniků – v časovém období 1991 až 1999 o ca. 22% - přičemž postiženy jsou zejména malé podniky do 10 ha zemědělsky využívané plochy. Na české straně dříve v území hospodařily velké podniky státních statků, v současnosti je vlastnictví zemědělské půdy rozdrobené. Hospodaření na pronajaté zemědělské půdě od státu a soukromých vlastníků s sebou nese neúměrné provozní náklady, způsobené výší nájemného a představuje překážku pro rozvoj hospodaření soukromých rolníků. Ekonomický rozvoj zemědělců v území je výrazně limitován tržním prostředím, které je charakteristické omezenou kapacitou jednoho zákazníka v důsledku monopolizace cen.

Lokální česká průmyslová výroba je charakterizována nízkými materiálovými a energetickými vstupy. Nejsou produkovány žádné nebezpečné zplodiny nebo odpady, které by mohly ohrozit životní prostředí. Existující výrobní podniky byly buď zprivatizovány nebo nově založeny (především s německým kapitálem). Největším je tradiční podnik Okula a.s. v Nýrsku s 550 zaměstnanci (produkty z plastu, brýlové obruby, nástroje na zpracování plastů).

V sektoru služeb představuje turismus důležitou hospodářskou složku: Na bavorské straně jako ústřední oblast, kterou je nutno rozšířit (počet přenocování v roce 2000 v bavorských obcích cca. 790.000), na české straně jako narůstající oblast s nutností jejího rozšíření. Na české straně nejsou k dispozici údaje o počtu přenocování. Tento počet však zdaleka

nedosahuje úrovně na bavorské straně území. Právě rozvoj cestovního ruchu s důrazem na vytvoření ubytovacích kapacit je jednou z možností ekonomického růstu této oblasti.

Předpovědi trendu budoucího strukturálního rozvoje zaměstnanosti v českém mikroregionu počítají s poklesem v primárním sektoru, stagnací v sekundárním sektoru a nárůstem v terciálním sektoru.

V otázkách situace na pracovním trhu nejsou data na bavorské a české straně přímo srovnatelná: V roce 2001 se pohybovala kvóta nezaměstnanosti v okrese Cham (data existují jen na úrovni okresu) okolo 9,8% a tím nad průměrem v Bavorsku (6,6%), na české straně byla úroveň nezaměstnanosti k tomuto datu 6,5 % (rovněž údaje za okres Klatovy) oproti hodnotě 9,5 % za celou ČR. Bavorské obce navíc vykazují jednoznačně negativní saldo pendlerů. Problematika dojížděky za prací obyvatel české strany analyzovaného území do Bavorska se v současné době již stabilizovala. Nejvíce lidí vyjíždělo v první polovině devadesátých let. Přesto však tento fakt stále ovlivňuje úroveň zaměstnanosti a životní úroveň obyvatel na české straně.

2.5 Souhrnná interpretace

Z hlediska přírodních rámcových podmínek je třeba akční oblast rozlišovat ne na bavorskou a českou část, ale spíše na jižní, charakterizovanou lesnatým hraničním pohořím, a severní, charakterizovanou zemědělsky využívanou kulturní krajinou.

Výrazně se však následky strukturálního zlomu mezi východem a západem - na vnější hranici EU - projevují v oblasti hospodářství a zemědělství: Zatímco má "okrajová poloha" na bavorské straně negativní vliv na situaci na pracovním trhu, působí na české straně pozitivně. Turistický sektor je naproti tomu na bavorské straně dobře vyvinutým ústředním sektorem, na české straně je však v současnosti ještě téměř nerozvinutou oblastí. Zemědělské struktury (vlastnické vztahy, podmínky pro hospodaření) jsou na obou stranách hranice také výrazně odlišné.

3 Potřeba inovací pro trvalý přeshraniční rozvoj

Cílem Akčního sdružení Královský hvozd je perspektivní, do budoucnosti orientovaný rozvoj oblasti zúčastněných obcí za přeshraniční spolupráce. Pro toto sdružení 11 relativně malých obcí – s příslušnými většími správními jednotkami/okresními správami propojených ale přesto samostatně fungujících – to znamená společně se stát silnějšími. Nejdůležitějším předpokladem je zaměřit se na ty oblasti, které jsou v regionálním kontextu akčního sdružení ovlivnitelné. Navíc je pro úspěch realizace nutná silná akceptovanost akčních oblastí zúčastněnými (tak mohl být již v době vypracovávání koncepce realizován jeden projekt v oblasti horské záchranné služby).

Po vyhodnocení níže uvedených rozvojových konceptů, které jsou pro bavorsko-český hraniční prostor k dispozici, byly navrženy možné oblasti spolupráce a prodiskutovány se zúčastněnými. Společně byly vypracovány následující oblasti intervence a témata přeshraniční spolupráce.

- Rozvojový koncept Bavorský les / Šumava / Mühlviertel (Bavorské státní ministerstvo pro zemský rozvoj a otázky životního prostředí, Ministerstvo hospodářství České republiky, Úřad vlády Horního Rakouska (Hg.), 1994)
- Přeshraniční rozvojový koncept „Střední bavorsko-české pohraničí“ (Bavorské státní ministerstvo pro zemský rozvoj a otázky životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky (Hg.), 1996)
- INTERREG III – Phare CBC Oblastní koncept pro bavorsko-český hraniční prostor (Bavorské státní ministerstvo pro zemský rozvoj a otázky životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky (Hg.), 1999)
- Strategie rozvoje mikroregionu Úhlava (Regionální rozvojová agentura Západní Čechy, o.p.s., Centrum pro komunitní práci Západní Čechy, Sdružení mikroregionu Úhlava, 2000)

**Obr. 5 Prioritní oblasti intervence a možná témata přeshraniční spolupráce
v Královském hvozdu**

Volný čas a rekreace/ Touristika	❖ Turistický profil „Královský hvozd“ ❖ Svaz turistických a cyklistických stezek
Venkovský rozvoj/trvalé zemědělství a lesnictví	❖ Lesní hospodářství (zvláště ochranné a hřebenové lesy) ❖ Rozvoj luk/jejich zpřístupnění a plošný management ❖ Další rozvoj Ekoregionu Arrach-Lam-Lohberg ❖ Rozvoj vesnic/ Rozvoj venkovských sídel (upevnění pozice) ❖ („Agroturistika“)
Ochrana přírody a životního prostředí	❖ Regionální surovinné a energetické cykly / využití alternativních zdrojů energie ❖ Ochrana životního prostředí / druhů a biotopů ❖ „Vodní management“
Lidské zdroje – sociální oblast / vzdělávání, umění, kultura	❖ Horská záchranná služba/ Ochrana před katastrofami ❖ Sport ❖ Mládež
	❖ Umění a kultura ❖ Náboženství (bavorsko-česká pout') ❖ Společná minulost ❖ Překonání jazykové bariery ❖ Vzdělávání

Pro území důležité oblasti konání, které je však nutno koordinovat na vyšší úrovni
(např.okres Cham), ne na úrovni Akčního sdružení

Hospodářský rozvoj	❖ (Kooperace bav.-čes. podniků) zastřešení hospodářskými aktivitami na úrovni okresu ❖ Kooperace v řemeslech/drobném podnikání ❖ Clo/Celní záležitosti
Doprava	❖ Lokální veřejná přeprava osob ❖ Nadregionální dopravní spojení

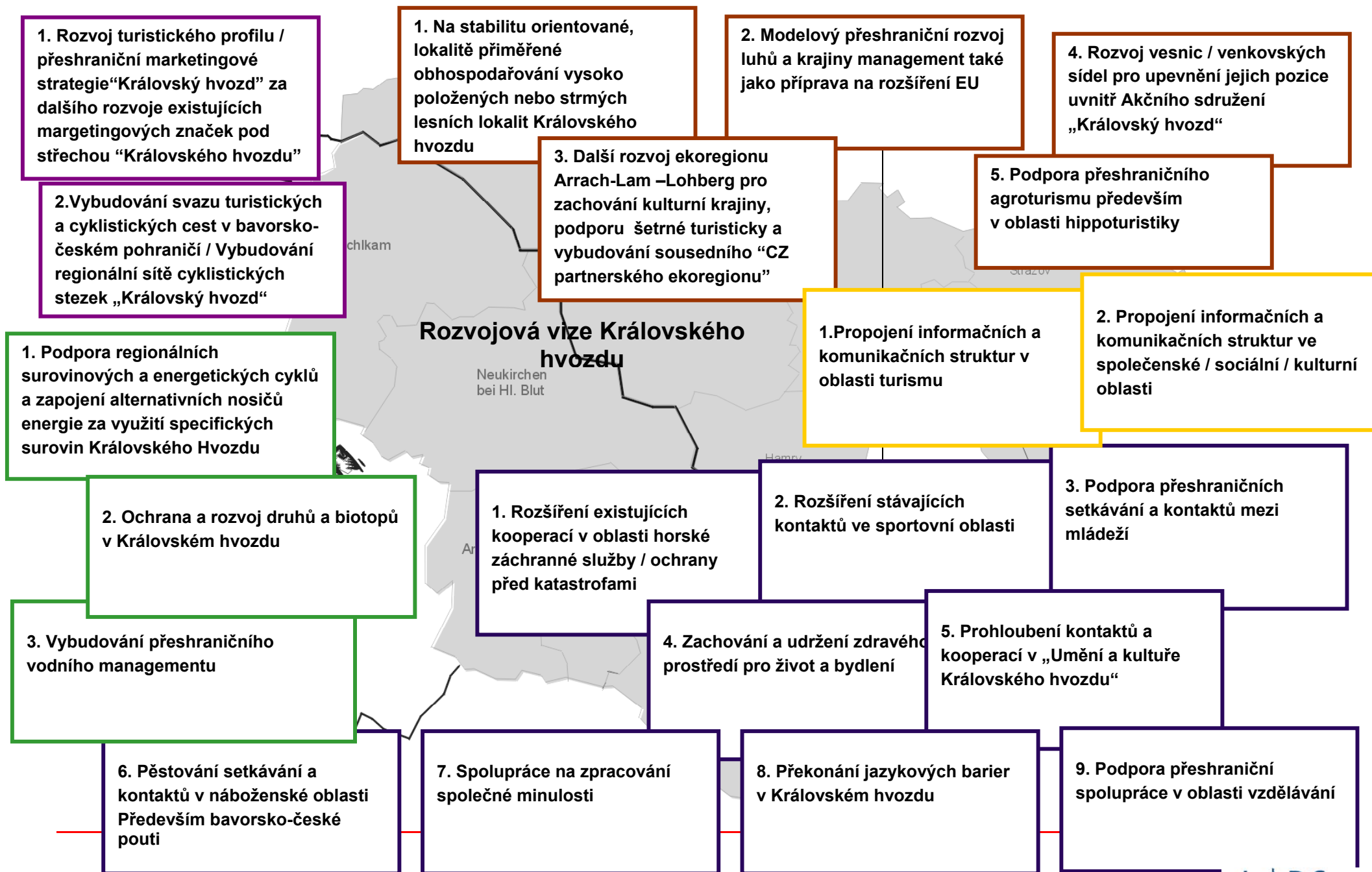
4 Regionální rozvojová vize

Rozvojová vize Královského hvozdu představuje souhrn rozvojových cílů, které byly zúčastněnými společně vypracovány pro každou z prioritních oblastí. Celkem bylo společně definováno 21 cílů bavorsko-české spolupráce. Regionální rozvojová vize tak vymezuje rámec pro požadovaný dlouhodobý rozvoj akčního sdružení.

V prioritní oblasti intervence **turismus** je kromě jiného jednou z nejdůležitějších snah vypracování přeshraniční marketingové strategie Královského hvozdu, kde se mají jednotlivé obce zaměřit na cílové skupiny a získat svoji pozici. Zároveň mají být dále rozvíjeny na bavorské straně etablované marketingové značky (např. „Ekoregion“). K tomu je potřebný cíleně orientovaný rozvoj venkova/venkovských sídel (prioritní oblast **Rozvoj venkova/trvalé zemědělství a lesnictví**). Již získané kompetence Ekoregionu (Arrach-Lam-Lohberg) v oblasti zachování kulturní krajiny a šetrného turismu mají být přeshraničním transferem know-how synergticky využity při budování partnerského ekoregionu. Příprava území na rozšíření EU se má uskutečnit modelovou spoluprací oblasti přeshraničního rozvoje luhů/přeshraničního managementu krajiny. V prioritní oblasti **ochrana přírody a životního prostředí** existuje konsensus v rozvojových cílech podpora surovinových a energetických cyklů, ochrana a rozvoj druhů a biotopů v Královském hvozdu a přeshraniční vodohospodářský management. Pro prioritní oblast **lidské zdroje** bylo vypracováno celkem devět společných rozvojových cílů, což je důkazem rozmanitosti existující sociální a kulturní výměny v akčním území: rozšíření kooperací a setkávání v oblasti horské záchranné služby/ochrany před katastrofami, mládeže, umění a kultury Královského hvozdu, náboženství (bavorsko-česká pout'), zpracování společné historie nebo vzdělávání jsou některé z cílových oblastí.

V neposlední řadě je nutno jako cíle ve všech oblastech konání dosáhnout propojení informačních a komunikačních struktur.

Obr. 6 Rozvojová vize Královského hvozdu

5. Přeshraniční rozvojová strategie

Zatímco rozvojová vize formuluje cíle budoucího rozvoje Královského hvozdu, ukazuje společná rozvojová strategie cestu k uskutečnění těchto cílů. Zde byla ke každému rozvojovému cíli se zúčastněnými definována možná opatření. Tento katalog opatření uvádí příkladné aktivity pro realizaci, zatím ale bez uvážení realizačních priorit (viz kapitola 5. Zahájení realizace)

Na tomto základě a z projektových myšlenek na obou stranách hranice bylo vyvozeno 10 tzv. klíčových projektů. Ty jsou velmi rozsáhle definovány, obsahují několik jednotlivých aktivit resp. dílčích projektů a jejich součástí jsou vždy integrované návrhy řešení pro hlavní výzvy Akčního sdružení. Tyto návrhy jsou vždy přeshraničního charakteru a přesahují hranice jednotlivých akčních oblastí i hranice obcí.

5.1 Opatření v prioritních akčních oblastech

TURISMUS, VOLNÝ ČAS A REKREACE

Cíle bavorsko-české spolupráce	Opatření
1. Rozvoj turistického profilu / přeshraniční marketingové strategie "Královský hvozď" za dalšího rozvoje existujících marketingových značek pod střechou "Královského hvozdu"	Vytvoření tématické a na cílové skupiny orientované nabídky v oblasti turistiky a rekreace, tzn. upevnění pozice jednotlivých obcí uvnitř Akčního sdružení např. • „Hoher Bogen Winkel“ • Ekoregion Arrach-Lam-Lohberg • Další rozvoj lázeňského provozu/zdravotní turismus např. přírodní lázeňský park • Oživení kulturního dědictví (bav.-čes. Historie) • Využití potenciálu „sportovní rybaření“
	Vytvoření zastřešující značky pro celý Královský hvozď
	Rozšíření infrastruktury včetně opatření pro vedení návštěvníků
2. Vybudování svazu turistických a cyklistických cest v bavorsko-českém pohraničí / Vybudování regionální sítě cyklistických stezek „Královský hvozď“	Zpracování existujících nabídek pro pěší turistiku-autobus-vlak
	Svaz turistických a cyklistických tras
	Vedení návštěvníků / rozvoj sítě druhořadých cyklistických cest pro specifické skupiny uživatelů (např. navigování uživatelů horských kol) Znovuotevření turistických cest (např. Černé jezero)
	Zlepšení systému stezek pro přeshraniční hipoturistiku
	Vybudování přeshraniční sítě přeshraničních lyžařských stop
	Přeshraniční informační systém a systém značení turistických stezek

ROZVOJ VENKOVA / TRVALÉ ZEMĚDĚLSTVÍ A LESNICTVÍ

Cíle bavorsko-české spolupráce	Opatření
1. Na stabilitu orientované, lokálně přiměřené obhospodařování vysoko položených nebo strmých lesních lokalit Královského hvozd	Zabezpečení / Rekultivace / Sanace ochranných lesů ve vysokých a strmých polohách Zpřístupnění ochranných lesů ve vysokých a strmých polohách pro ochranná a zabezpečující opatření
2. Modelový přeshraniční rozvoj luk a plošný management také jako příprava na rozšíření EU	Zpřístupnění přeshraničních luk pro místní a nadlokální obhospodařování Přeshraniční péče o ladem ležící zemědělské plochy Spolupráce při obhospodařování na hranici ležících úrodných půd Přeshraniční využívání zemědělské techniky Přeshraniční pastva Společné zpřístupňování lesa Spolupráce při překonávání překážek k přeshraničnímu obhospodařování půdy
3. Další rozvoj ekoregionu Arrach-Lam – Lohberg pro zachování kulturní krajiny, podporu šetrné turistiky a vybudování sousedního "CZ partnerského ekoregionu"	Přímý prodej / prodej regionálních produktů Vytvoření standardů kvality pro „CZ partnerský ekoregion „ Péče o krajinu Podpora užívání alternativních energií
4. Rozvoj vesnic / venkovských sídel pro upevnění jejich pozice uvnitř Akčního sdružení „Královský hvozd“	Zachování jádra vesnic / Zamezení jejich roztroušení na velkých plochách Plánovací pomoc pro rozvoj obcí (jádra obcí / nová sídliště) Obnova vesnic Zlepšení dopravní situace / dopravní infrastruktura v oblastech silně zatížených dopravou po otevření hranice
5. Podpora přeshraničního agroturismu především v oblasti hippoturistiky	Optimalizace svazu hippo-stezek pro přeshraniční hippoturistiku Žádný masový chov zvířat v turistické oblasti

OCHRANA PŘÍRODY A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Cíle bavorsko-české spolupráce	Opatření
1. Podpora regionálních surovinových a energetických cyklů a zapojení alternativních zdrojů energie za využití specifických surovin Královského Hvozdu	Zesílené využívání obnovitelných zdrojů energie (biomasa a solární energie) Rozvoj společných struktur pro likvidaci odpadů
2. Ochrana a rozvoj druhů a biotopů v Královském hvozdu	Realizace cílů "Programu na ochranu druhů a biotopů" Podpora neproduktivních funkcí lesa Vedení návštěvníků / Značení cest Vymezení přeshraniční "Chráněné přírodní oblasti" Vytvoření společného vzoru rozvoje krajiny Společné využití přírodního potenciálu na české straně Renaturizace rašelinišť
3. Vybudování přeshraničního vodního managementu	Renaturizace vod Regulace odtoku vody / Zajištění co nejvyrovnanějšího zásobování vodou Přeshraniční nadlokální zásobování vodou (zásobníky pitné vody, potrubí) Místní zásobování pitnou vodou z vlastních pramenů Opatření na ochranu vod a půd pro ochranu podzemních vod / ve spádových oblastech pro ochranu pitné vody

"LIDSKÉ ZDROJE" – SOCIÁLNÍ OBLAST / VZDĚLÁVÁNÍ, UMĚNÍ, KULTURA

Cíle bavorsko-české spolupráce	Opatření
1. Rozšíření existujících kooperací v oblasti horské záchranné služby / ochrany před katastrofami	Spolupráce a přeshraniční koordinace záchranných služeb (hasiči, horská služba, červený kříž apod.) při nehodách nebo katastrofách
2. Rozšíření stávajících kontaktů ve sportovní oblasti	Společná setkávání sportovních klubů / podpora aktivit mezi bav. a čes. spolky
3. Podpora přeshraničních setkávání a kontaktů mezi mládeží	Mládežnické výměny
	Profesní vzdělávací nabídky pro českou mládež (např. přeshraniční praktika pro oblast turismu)
	Spolupráce / partnerství mezi školami
	Výměny žáků a učitelů
4. Zachování a udržení zdravého prostředí pro život a bydlení	Rozvoj modelových forem bydlení v "Ekoregionech"
5. Prohloubení kontaktů a kooperací v „Umění a kultuře Královského hvozdu“	Přeshraniční výstavy / setkávání a zkušenosti v oblasti umění
	Pokračování v přeshraniční spolupráci muzeí
	Kooperace ve sklářském umění
6. Pěstování setkávání a kontaktů v náboženské oblasti Především bavorsko-české pouti	Rozvoj mezinárodního poutního místa "Holismus podle františkánského vzoru"
	Setkávání církevních a charitativních institucí
7. Spolupráce na zpracování společné minulosti	Znovuoživení kulturních setkávacích míst (tradice odsunutých)
	Zpřístupnění dějin / společné „hledání stop“
8. Překonání jazykových bariér v Královském hvozdu	Kvalifikace pracovních sil
	Zlepšení nabídky tlumočnicků
	Podpora dvojjazyčnosti zvýšením nabídky kurzů češtiny
9. Podpora přeshraniční spolupráce v oblasti vzdělávání	Vybudování přeshraničního vzdělávacího a kompetenčního centra

INORMACE A KOMUNIKACE

Cíle bavorsko-české spolupráce	Opatření
1. Propojení informačních a komunikačních struktur v oblasti turismu	Dvojazyčný prospektový materiál
2. Propojení informačních a komunikačních struktur ve společenské / sociální / kulturní oblasti	Zajištění partnerů pro určité oblasti přeshraniční spolupráce
	Výměna informací v kulturní a sociální oblasti
	Přeshraniční tisková práce na území Královského hvozdu

5.2 Opatření v dalších oblastech

Jako „ostatní“ oblasti intervence byly definovány oblasti „Hospodářský rozvoj“ a „Infrastruktura / sítě – doprava“. Ty jsou pro území velmi důležité a budou pro ně definovány cíle, nelze je však řešit v regionálním kontextu Akčního sdružení ale pouze na vyšší úrovni (okres, země).

HOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ

Cíle bavorsko-české spolupráce	Opatření
1. Kooperace bavorských a českých podnikatelů	Je řízeno na úrovni okresu Cham („Fit pro rozšíření EU“)
2. Kooperace v oblasti řemesla / drobných živností	
3. Zjednodušení celních procedur a zachování dráhy, cla, policie	Iniciativu je nutno vést na zemské a spolkové úrovni

INFRASTRUKTURA – DOPRAVA

Cíle bavorsko-české spolupráce	Opatření
1. Zlepšení přeshraniční místní hromadné přepravy osob	Místní hromadná přeprava osob Zapojení sedmi českých partnerských obcí do dopravního svazu okresu Cham Přeshraniční přeprava cyklistických kol autobusem a vlakem Úprava stávajících nabídek: pěší turistika-autobus-vlak
2. Zlepšení nadregionálního dopravního spojení	Dopravní spojení na dálnici: Deggendorf – Amberg Zapojení obce Bayerisch Eisenstein do dopravních úvah
3. Podpora dopravní infrastruktury	

5.3 Klíčové projekty

Hlavním záměrem této části dokumentu je na základě definovaných cílů a opatření konkrétněji stanovit hlavní osy možné přeshraniční spolupráce. Klíčové projekty reagují na priority stanovené starosty na jednání přeshraniční pracovní skupiny a umožňují skutečně strategický přístup při realizaci strategie přeshraniční spolupráce. Pomáhají opustit starostům myšlení o jednotlivých potřebách jejich obcí a zvyšovat rozvojový potenciál území jako celku.

Klíčové projekty jsou zaměřeny na realizaci projektů v dané problematice (Partnerský eko-region v Čechách, Ochrana životního prostředí a tvorby krajiny, Královský hvozd žije kulturou a uměním) a sdružují dílčí aktivity do větších celků a vzájemně je provazují. Řeší v zásadě komplexně jednu ucelenou oblast aktivit. Každý z klíčových projektů zahrnuje řadu podprojektů, jejichž realizace se předpokládá po částech na základě stanovených priorit.

Seznam Klíčových projektů:

1. Rozvoj turismu v Královském hvozdě
2. Partnerský eko-region v Čechách
3. Ochrana životního prostředí a tvorby krajiny
4. Královský hvozd žije kulturou a uměním
5. "Učící se Královský hvozd" - informační a komunikační síť, přenos know-how
6. Model přeshraničního rozvoje území a přeshraničního využívání území (spolupráce v zemědělství)
7. Modelový rozvoj vesnických jader v souvislosti s vytvářením turistické pozice obcí v rámci spolupráce v Královském hvozdě
8. Zrcadlový projekt": Management povodí Chamb - Management povodí Úhlava
9. Modelový projekt přeshraniční dodávky vody
10. Modelový projekt rozvoj společného systému nakládání s odpady

Obr 7 **Vzájemné působení klíčových projektů**

Klíčový projekt	Vztah k prioritním oblastem rozvoje...
1. Rozvoj turismu v Královském hvozdě	■ Turistika, volný čas a rekreace ■ Rozvoj venkova / trvalé zemědělství a lesnictví
2. Partnerský eko-region v Čechách	■ Turistika, volný čas a rekreace ■ Rozvoj venkova / trvalé zemědělství a lesnictví ■ Ochrana životního prostředí a přírody
3. Ochrana životního prostředí a tvorby krajiny	■ Rozvoj venkova / trvalé zemědělství a lesnictví ■ Ochrana životního prostředí a přírody
4. Královský hvozd žije kulturou a uměním	■ „Lidské zdroje“ – sociální oblast / vzdělávání, umění, kultura
5. "Učíci se Královský hvozd" - informační a komunikační síť, přenos know-how	■ „Lidské zdroje“ – sociální oblast / vzdělávání, umění, kultura ■ Turismu, volný čas a rekreace
6. Model přeshraničního rozvoje území a přeshraničního využívání území (spolupráce v zemědělství)	■ Rozvoj venkova / trvalé zemědělství a lesnictví ■ (Turismus, volný čas a rekreace)
7. Modelový rozvoj vesnických jader v souvislosti s vytvářením turistické pozice obcí v rámci spolupráce v Královském hvozdě	■ Rozvoj venkova / trvalé zemědělství a lesnictví ■ Turismus, volný čas a rekreace ■ Ochrana životního prostředí a přírody ■ „Lidské zdroje“ – sociální oblast / vzdělávání, umění, kultura ■ Infrastruktura (těžistiště Čechy)
8. Zrcadlový projekt": Management povodí Chamb - Management povodí Úhlava	■ Rozvoj venkova / trvalé zemědělství a lesnictví ■ Ochrana životního prostředí a přírody
9. Modelový projekt přeshraniční dodávky vody	■ Ochrana životního prostředí a přírody ■ Infrastruktura (těžistiště Čechy)
10. Modelový projekt rozvoj společného systému nakládání s odpady	■ Ochrana životního prostředí a přírody

Informace a komunikace

Popis klíčových projektů

1. ROZVOJ TURISMU V KRÁLOVSKÉM HVOZDĚ

Cíl:

Vytvoření pozice královského hvozd, jako regionu orientovaného na turistiku prostřednictvím integrace a dalšího zlepšení existujících bavorských marketingových značek (Eco-region a Hoher-Bogen-Winkel) společně s plánovanou českou značkou pod jednou střešní marketingovou značkou pro celé území "Královský hvozd".

Popis:

Je zapotřebí připravit a dohodnout turistický profil území a přeshraniční marketingovou strategii. V rámci této strategie by vzhledem k místním přírodním podmínkám měly být jasně stanoveny části Královského hvozd s definovaným typem území a krajiny (např. zemědělská severní část, přírodní jižní část apod.)

Pro jednotlivé obce pak budou stanoveny jednotlivé druhy rekreace v rámci sdružení Královský hvozd a v návaznosti zacíleny marketingové nástroje na jednotlivé cílové skupiny (rodiny s dětmi, mladí lidé s batohy, cyklisti, ozdravné pobyty pro důchodce apod...)

Obr. 8 Přeshraniční putování na Velkém Ostrém

Podprojekty:

- a. **Turistický profil Královského hvozd** a charakteristika funkce každé obce (velmi úzce souvisí s vytvořením marketingové značky eko-regionu Úhlava a vytvořením standardů pro činnosti v území, výrobu, služby apod. rovněž souvisí s opatřením "revitalizace vesnických jader")
- b. **Podpora agro-turismu** – lze zahrnout do výše uvedeném profilu, nicméně jedná se o specifickou formu turistiky směřující zejména k diverzifikaci zemědělské výroby a ekonomiky, bude zahrnovat systém organizace agroturistiky v území a navržení podpůrných opatření - výstavba ubytovacích kapacit, krajových stylových restaurací, značení hippostezek, vytvoření propagačních materiálů a turistických infostředisek)
- c. **Marketingová strategie** a společná prezentace celého regionu Královský hvozd (vytvoření společné mapy, informačních materiálů apod.)
- d. **Informační a orientační systém** v obcích a turistických stezkách Královského hvozd
- e. **Propojení sítě turistických stezek a tras** : pěších, cyklo, běžeckých, hippostezek - návrh nezbytných infrastrukturních zlepšení
- f. **Turistická infrastruktura**: Chata na Ostrém, víceúčelová budova "Waldschmidthaus" Eschlkam, mezinárodní přeshraniční poutní centrum Neukirchen b. Hl. Blut
- g. **Hledání společné historie**: Dům dějin, revitalizace osady Fleky, rekonstrukce hradu Pajrek, naučná stezka Zadní Chlaupy (historie dřívější německé vesnice)
- h. **Sportovní rybník v Chudeníně** (sportovní rybaření)

2. PARTNERSKÝ EKO-REGION V ČECHÁCH

Cíl:

Vytvoření českého eko-regionu jako partnera existujícího bavorského eko-regionu "Arrach-Lam-Lohberg"

Popis:

Existující eko-region "Arrach-Lam-Lohberg" dokázal vyvinout specifický profil území, standardy kvality a je dobře známý svými úspěchy v oblasti uchování kulturní krajiny, podpory "měkkého turismu", marketingu regionálních produktů a cíleného marketingu vůbec. Díky rozdílným podmínkám pro zemědělskou produkci a standardům kvality není možné jednoduše rozšířit existující bavorský eko-region na českou stranu, ale je nezbytné aby byl založen český eko-region, který si vyvine své vlastní ekologické standardy na používání krajiny a regionální produkci a nastaví vlastní organizační strukturu.

V rámci společné "střešní" značky Královský hvozd pak bude usilováno zejména o přenos know-how, využívání společného jména a využití stávajícího jména bavorského eko-regionu pro společný marketing.

Obr. 9 Údolí Úhlavy u Hamrů

Podprojekty:

- a. Vypracování **environmentálních limitů** pro využívání území, standardy kvality na české straně (turistika, průmysl, zemědělská výroba - systém certifikace určitých aktivit)
- b. Vytvoření **regionálních produktů** se specifickými standardy kvality
- c. Vytvoření **organizační struktury** pro marketing regionálních produktů (produkce, zpracování, marketing)
- d. Podpora využívání **obnovitelných zdrojů energie**, zvláště biomasy (dřevo má pro eko-region velký potenciál, je možné vyrábět štěpku při určitých investicích i pelety, pro místní odběr by bylo nutné vytvořit systém podpory - dotací)

3. OCHRANA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A TVORBY KRAJINY

Cíl:

Ochrana a rozvoj potenciálu přírodního bohatství, živočišných a rostlinných druhů a biotopů v Královském hvozdě.

Popis:

Zejména ve velkých lesích a odlehlých vysokohorských oblastech je Královský hvozd bohatý na vzácné druhy nebo skupiny druhů. Za účelem cílené ochrany vzácných druhů musí být připravena a dohodnuta dvě úrovně opatření:

- týkající se managementu lesa, způsobu těžby, výsadby nových stromů apod.,
- projekty přeshraniční ochrany vzácných druhů.

Bude nutné se rovněž nutně zaměřit na regeneraci řek.

Obr. 10 Chráněná oblast Šumava

Podprojekty:

- a. Přeshraniční **ochrana vybraných druhů**: bobr, jezevec, perlorodka, rys, tetřev ... (aktivity se zaměří zejména na monitoring)
- b. **Udržitelné využívání a ochrana** vysoko položených nebo odlehlých **lesů** (revitalizace lesa, přeshraniční využívání lesní techniky, změna monokulturních lesů na diverzifikované vzhledem k místním podmínkám) a podpora mimoprodukčních funkcí lesa.
- c. **Monitoring lesních eko-systémů** (změny ve vodě a půdě) navržení opatření pro ochranu a využívání lesa
- d. Monitoring **populace smrku a jedle**
- e. Návrh systému **managementu kalamit** (vyhodnocení současných přístupů zejména ke kůrovcovým kalamitám v delším horizontu a společný návrh vhodných opatření pro budoucnost)
- f. **Regenerace řek** (weißer Regen, Chodska Úhlava)
- g. Zrcadlový projekt: Obnova mokřadů "**Arracher Hochmoor**" - Revitalizace mokřadů a potoka v Dešenících
- h. Obnova **Haselbachu**

4. KRÁLOVSKÝ HVOZD ŽIJE KULTUROU A UMĚNÍM

Cíl:

Rozvoj kultury a identity Královského hvozdu mezi společnou minulostí před rokem 1945 a rozdělením 1945 - 1989/1990.

Popis:

Přinést společnou minulost k životu.

Nýrsko by se takto jako malé regionální centrum mělo stát důležitým středem současného kulturního a uměleckého života. Existující přeshraniční umělecké a kulturní události se stanou pravidelnou součástí identity Královského hvozdu, v tom bude významnou roli hrát i přeshraniční poutní a setkávací centrum v Neukirchen b. Hl. B.

Obr. 11 Klášter Neukirchen b. Hl. Blut

Podprojekty:

- a. **Spolkový dům v Nýrsku** - rekonstrukce Kulturního domu v Nýrsku, související filmový, divadelní a hudební festival
- b. Program seminářů pro přeshraniční **poutní centrum setkávání Neukirchen b. Hl. B.** (např. také centrum současného umění, centrum kreativity)
- c. **Dům dějin** (viz turismus)
- d. **Sít' muzeí:** Neukirchen, Eschlkam, Schwarzaauer Haus, Klatovy, Domažlice. Možné založit Regionální muzeum v Nýrsku (umístění archívů regionu)
- e. **Hraniční chodec** - přeshraniční setkání mezi uměním a církvemi
- f. Přeshraniční **sít' expozic a vystavovatelů:** pravidelný projekt "Hraniční setkávání Eschlkam", expozice ve Schwarzaauer Haus s umělci z Královského hvozdu, expozice v Dešenickém záměcku
- g. **Centrum současného umění** nebo Centrum kreativity (možno spojit rovněž s poutním centrem Neukirchen, nebo Spolkovým domem v Nýrsku)

5. "UČÍCÍ SE KRÁLOVSKÝ HVOZD" - INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ SÍŤ, PŘENOS KNOW-HOW

Cíl:

"Učení se jeden od druhého", tak královský hvozd říká svým aktivitám při podpoře přenosu know-how, výměna rozvoj nových vztahů mezi různými sociálními skupinami a institucemi, také za využití nových komunikačních médií, zejména nabízející další možnost vzdělávání pro pracovní sílu.

Popis:

Královský hvozd by měl svůj profil vypracovat jako "učící se region". Důležité faktory jsou v tomto smyslu: turismus se svou plánovanou Akademií turismu, stejně jako informační a komunikační sítě, zlepšení kvality přeshraniční komunikace mezi záchrannými službami a zvýšení intenzity přeshraniční spolupráce mezi školami.

Jako doplněk by měl sloužit model tele-intranetu a přenos know-how v obecní administrativě.

Podprojekty:

- a. **"Učící se region Cham"** - podpora síťování (program německého spolkového ministerstva školství a výzkumu, kde je cílem vytvořit síť nebo partnerství mezi různými poskytovateli a uživateli školících a vzdělávacích služeb a dalšími regionálními aktéry na celém území Královského hvozdu)
- b. Přeshraniční **akademie turismu** východní Bavorsko v Lamském výběžku (nejdříve projekt a koncept školení, potom stavba)
- c. **Přeshraniční škola** (výměna studentů a lektorů, případně celých programů ve škole, společné aktivity jako jsou výlety apod.)
- d. **informační a orientační systém** pro Královský hvozd, značení ve městech, informační tabule, společně s tele-intranetem pro 11 obcí Královského hvozdu
- e. **Přenos know-how v obecní administrativě** (vazba s podprojektem informační a orientační systém)
- f. Zlepšení kvality přeshraniční **komunikace záchranných služeb**
- g. Přeshraniční **centrum záchranných služeb v Lamu** (projekt již odsouhlasen národním řídicím výborem k realizaci v rámci prvního kola projektů pro INTERREG IIIa)
- h. Přeshraniční **kalendář akcí** / interaktivní internetový kalendář
- i. **"Okno do Čech"** v regionálních médiích

6. MODEL PŘESHRANIČNÍHO ROZVOJE ÚZEMÍ A PŘESHRANIČNÍHO VYUŽÍVÁNÍ ÚZEMÍ (SPOLUPRÁCE V ZEMĚDĚLSTVÍ)

Cíl:

Modelová spolupráce v zemědělství mezi 11 obcemi královského hvozd, také za účelem přípravy na rozšíření EU na východ (poměrně těsná spolupráce musí začít již před plánovaným rozšířením).

Popis:

V současnosti existuje pro spolupráci zemědělců mnoho překážek z hlediska celních a dalších předpisů (BY-CZ hranice je vnější hranicí EU) např. není možná výměna zemědělské techniky, protože stroje jsou při přechodu hranic pokládány za zboží podléhající clu. Podobná situace je i v přeshraničním obdělávání půdy, přestože v této otázce již bylo zahájeno vyjednávání mezi českými a bavorskými farmáři (zejména ze zprivatizovaných farem).

Model přeshraniční spolupráce zemědělců, jako např. vzájemné půjčování strojů, by měl být vyzkoušen. Měla by být ustavena výkonná jednotka pro zajištění organizace spolupráce a styk s veřejností, úřady apod. Jako nezbytná podmínka bude nutné se zasadit o povolení malého přeshraničního styku. K tomu bude nutné vytvořit odpovídající marketingové struktury související s vytvořením českého eko-regionu v rámci společné přeshraniční marketingové značky Královský hvozd. (viz klíčový projekt č. 2)

Obr. 12 "Využití zemědělských objektů" u hraničního přechodu Neukirchen b.Hl.

Blut/ Svatá Kateřina

Podprojekty:

- a. Dokumentace **Farma Šumava 2001** (zejména co se týče rozvoje agro-turismu)
- b. "Královská farma - **Künische farm**" (přeshraniční spolupráce bavorských a českých zemědělců v produkci, využívání strojů, zpracování produktů)
- c. **Česko-bavorské zemědělské business centrum** (složilo by např. jako zprostředkovatel odborných a společenských setkání zemědělců z obou stran hranice, dispečink strojního zajištění, poradenský subjekt při prodeji zem. produkce a společném marketingu, zprostředkovatel školení, výměnných akcí a práce pro jednotlivé farmáře a jejich zaměstnance. Zpočátku by mohlo tyto služby poskytovat bavorské sdružení Maschienenringe nebo může být založeno nové obchodní centrum na farmě Račín Alexandra Göndöra) podprojekt b. + c. by měl být realizován společně
- d. Společná **marketingová strategie** pro eko-produkty českých a bavorských farmářů

7. MODELOVÝ ROZVOJ VESNICKÝCH JADER V SOUVISLOSTI S VYTVÁŘENÍM TURISTICKÉ POZICE OBCÍ V RÁMCI SPOLUPRÁCE V KRÁLOVSKÉM HVOZDĚ

Cíl:

Podpora specifického zacílení každé obce v rámci spolupráce Královský hvozd za účelem harmonického rozvoje jednotlivých obcí.

Popis:

Přeshraniční sdružení Královský hvozd se skládá z 11 různých obcí, z nichž každá je charakteristická různými přírodními podmínkami a specifickou infrastrukturou a problémy s infrastrukturou. Zejména proto má každá z obcí různá očekávání ohledně obsahu přeshraniční spolupráce (např. expertní obce v ochraně přírody: Arrach-Lam-Lohberg, náboženství v Neukirchenu, přeshraniční setkávání umělců v Eschlkamu, regionální centrum zdravého bydlení v Nýrsku, nebo vysoký dopravní provoz ve Všerubech...)

Tématické zaměření každé obce by mělo být v tomto směru prohloubeno a dále rozpracováno společně s nezbytnými zlepšeními infrastruktury.

Obr. 13 Město Nýrsko

Podprojekty:

- a. Koncept pro **vytvoření pozice / profilu jednotlivých obcí** pro spolupráci v oblasti rozvoje vesnických sídel
- b. **Zóna zdravého bydlení v Nýrsku** (výstavba nového areálu bydlení, který respektuje standardy eko-regionu, spojené s projektem č. 2)
- c. Rozvoj vesnického jádra **Warzenried** (Eshlkam)
- d. Rozvoj vesnického jádra **Haibühl**, Ottenzell
- e. **Krajinný park "Heilig Blut"**
- f. **Parkoviště v Lamu**
- g. **Chodník Všeruby** (zajištění bezpečnosti provozu ve Všerubech pro chodce, díky hraničnímu přechodu)
- h. **Rozvoj technické infrastruktury ve vesnicích** (Čechy)

8. „ZRCADLOVÝ PROJEKT“: MANAGEMENT POVODÍ CHAMB - MANAGEMENT POVODÍ ÚHLAVA

Cíl:

Obnova a ochrana obou povodí zejména za účelem ochrany plánovaného "Drachensee", přenos know-how do ochrany povodí Úhlava

Popis:

Na území Královského hvozdu leží přeshraniční povodí Neukirchen, Eschlkam a Všeruby. Aby byla zajištěna ochrana povodí a plánované nádrže Drachensee musí být v oblasti provedena určitá omezení pro zemědělství a zlepšen systém kanalizace.

Povodí Úhlavy sice nezasahuje přes hranice, ale je žádoucí aby systém vytvořený pro ni zohledňoval stejné standardy. Namísto je minimálně přenos know-how.

Obr. 14 Oblast plánovaného Dračího jezera

Podprojekty:

- a. **Šetrné zemědělské využívání** krajiny vzhledem k podmínkám např. environmentálně bezpečné nakládání s kejdou (močůvkou), viz rovněž modelový projekt Královská farma, přenos know-how i na Úhlavu
- b. **Koncept nakládání s odpadovou vodou** - decentralizace pro povodí Chamb
- c. **Rekonstrukce a rozšíření ČOV** v Eschlhamu a Neukirchenu, vzhledem k plánovanému Drachensee
- d. **Koncept kanalizace pro Úhlavu** (napojení Hamrů, Dešenic, Zelené Lhoty a Skelné Hutě na ČOV v Nýrsku)

Obr. 15 Úhlava u Nýrska

9. MODELOVÝ PROJEKT PŘESHraniČNÍ DODÁVKY VODY

Vodní nádrž Nýrsko na Úhlavě (objem 18,94 mil. m³, nalepšení celkové 0,9 m³/s, s níže položenou úpravnou vody Milence o kapacitě 300 l/s v průměru, 400 l/s v maximu) je důležitým zdrojem pitné vody pro obyvatele v okrese Klatovy a Domažlice. Současný odběr pitné vody z této přehrady dosahuje zhruba 1/3 kapacity možné dodávky.

Vzhledem k uvedeným rezervám v dodávce pitné vody z Nýrské přehrady byl formulován tento projektový záměr na možnou dodávku vody do obcí v sousedním Bavorsku. Jedná se však o návrh, který by v případě zájmů dotčených subjektů (vlastník, provozovatel, bavorské obce, atd.) byl dále rozpracován a řešila by se možnost jeho realizace.

Jako předpoklad pro realizaci tohoto projektu by měla být vyřešena role firem dodávajících v současnosti pitnou vodu pro bavorské obce (kapitálový podíl, spoluvlastnictví postavené infrastruktury apod.). Na české straně jsou obce vlastníky společnosti provozující úpravnu vody a rozvodnou síť.

10. MODELOVÝ PROJEKT ROZVOJ SPOLEČNÉHO SYSTÉMU NAKLÁDÁNÍ S ODPADY

Po rozšíření EU na východ se drasticky změní situace v nakládání s odpady: Česká republika začne podléhat regulaci EU, která je mnohem měkčí než současná německá legislativní úprava, současně se s určitými typy odpadů začne běžným způsobem obchodovat, neboť jsou jednou z výrobních surovin. Vzhledem k tomu, že náklady na zneškodnění odpadů jsou v ČR několikrát nižší (např. skládkování stojí cca 80 DM/t, zatímco v Německu 200 - 300 DM/t), existuje reálně nebezpečí tzv. odpadového turismu, které může příhraniční oblasti způsobit vážné problémy.

Tento problém nemůže být komplexně řešen na regionální úrovni v rámci Královského hvozdu. Aby Královský hvozď uchráněn negativních dopadů, měl by být připraven **regionální koncept nakládání s odpady**. Jako první krok by měla být vypracována stručná studie, ukazující možné oblasti spolupráce v odpadovém hospodářství.

Královský hvozď se v malém měřítku může stát pilotním regionem řešícím " přeshraniční odpadovou problematiku". (Projekt by v případě realizace musel být rozpracován do větších podrobností.)

6 Zahájení realizace

6.1 Projekty

Již v době vytváření rozvojového konceptu byly v říjnu 2001 schváleny dotační prostředky z bavorsko-českého programu INTERREG IIIA na realizaci vstupních projektů.: pro "Základnu záchranné služby Lam" (přeshraniční kooperace v oblasti horské záchranné služby) a pro "Modernizaci chaty na Ostrém", která je velmi významná pro přeshraniční turistiku v Akčním sdružení.

6.1.1 Projektové priority

Na druhém přeshraničním pracovním setkání v prosinci 2001 hodnotili zúčastnění – hlavně bavorští a čeští starostové – navržené klíčové projekty a dílčí projekty z hlediska jejich realizační priority ve dvou hodnotících krocích:

Nejprve proběhlo hodnocení 10 **klíčových projektů**, tzn. uvážení které **strategické myšlenky řešení** (reprezentované vždy jedním klíčovým projektem) mají být v první řadě sledovány.

V rámci druhého hodnotícího kroku došlo k ocenění **podprojektů**, jako **konkrétních realizačních projektů**, z hlediska realizační priority 2002/2003.

Z důvodu omezeného okruhu zúčastněných osob je nutno tato hodnocení chápat jako první odhad resp. jako výpověď o trendu naléhavosti projektů.

Priority klíčových projektů:

Následujícím 5 klíčovým projektům byl na setkání starostů přisouzen velký strategický význam pro první fázi realizace v letech 2002/2003

- Rozvoj turismu v Královském hvozdě
- Modelový rozvoj vesnických jader v souvislosti s vytvářením turistické pozice obcí v rámci spolupráce v Královském hvozdě
- Královský hvozd žije kulturou a uměním
- Ochrana životního prostředí a tvorby krajiny
- Modelový projekt přeshraniční dodávky vody

(Toto pořadí klíčových projektů přibližně zobrazuje výsledek hodnocení: prvně jmenovaný projekt byl označen za nejnaléhavější)

Priority podprojektů:

Ze seznamu 50 navržených podprojektů bylo na základě uvážení zúčastněných vybráno 10 dílčích projektů, které by měly být přednostně realizovány. Až na výjimky nezahrnují podprojekty více než jednu aktivitu, i když jejich realizace může mít více fází.

Těchto 10 projektů je přitom v rozdílné míře podporováno bavorskou a českou stranou.

Ze strany bavorských starostů je za realizační prioritu považováno posílení přeshraničního poutního a setkávacího centra Neukirchen b. Hl. Blut, rozšíření Turistické akademie Východního Bavorska v Lamer Winkel a také oblast rozvoje vesnic a luhů. Následující podprojekty jsou spatřovány jako přednostní (číslování viz kapitola 4.3 Klíčové projekty):

- Program seminářů pro přeshraniční **poutní centrum setkávání Neukirchen b. Hl. B.** (např. také centrum současného umění, centrum kreativity)(4b)
- Krajinný park „Heilig Blut“ (7e)
- Přeshraniční Turistická akademie Východního Bavorska v Lamer Winkel + parkdeck v Lamu (5b+7f)
- Rozvoj vesnického jádra **Warzenried** (Eshlkam) a Rozvoj vesnického jádra **Haibühl**, Ottenzell (7c+7d)

Ze strany českých starostů je za hlavní potřebu činností resp. „potřebu dosáhnout vývoj“ považováno zlepšení místní infrastruktury a vybudování partnerského ekoregionu, tzn. především etablování standardů kvality jako předpokladu pro rovnocennou spolupráci (hlavně v oblasti turistiky) s bavorskými členskými obcemi Sdružení.

- **Rozvoj technické infrastruktury ve vesnicích** (Čechy) (7h)
- Vypracování **environmentálních limitů** pro využívání území, standardy kvality na české straně (turistika, průmysl, zemědělská výroba - systém certifikace určitých aktivit) (2a)

Zvláštní význam pro společný přeshraniční rozvoj Akčního sdružení mají ty podprojekty, které jsou podporovány bavorskou a českou stranou. Těmi jsou „Turistická profilace Královského hvozdu“, „Opatření pro stanovení pozice jednotlivých obcí“ a také „Vybudování společného turistického informačního a orientačního systému“, dále také „Kooperace v přeshraniční ochraně druhů“ a „Vybudování německo-českého muzejního svazu“.

- Turistický profil Královského hvozdu + informační a orientační systém, společný marketingový systém (1a+1d)
- Turistická infrastruktura (1f)
- Přeshraniční ochrana druhů (3a)
- Síť muzeí (4d)

6.1.2 Akční plán 2002/2003

Výsledkem přeshraničního pracovního setkání v prosinci 2001 bylo sestavení akčního plánu na příští dva roky. V rámci akčního plánu byli jmenováni „pečovatelé“, kteří jsou zodpovědní za přípravu realizace podprojektů; k nim jedna přeshraniční kontaktní osoba a zároveň předběžný termín realizace. U projektů, které stejnou mírou podporuje bavorská i česká strana, byli pro přípravu realizace zvoleni 2 rovnocenní „pečovatelé“.

Dílčí projekt	Pečovatel (přeshr. kontaktní osoba)	Termín realizace
1. Rozvoj turismu v Královském hvozdě*		
Turistický profil + společný systém značení (1a + 1d)	Altmann + Baumeister / Jiříková + Štembera	11/2002 - ?
2. " Partnerský eko-region v Čechách " **		
Trvalé využití Královského hvozdů (vybudování Cz Partnerského Ekoregion) (2a)	Štembera (Bergbauer / paní Staudtner)	03/2002 - 06/2003
3. Ochrana životního prostředí a tvorby krajiny *		
Přeshraniční ochrana druhů (3a)	Krejčí / Mühlbauer (Aschenbrenner)	2002
4. Královský hvozd žije kulturou a uměním *		
Semináře a investice v poutním centru Neukirchen b. Hl.Blut (4b + 1f)	Hofmann (Pavlásek)	03/2002 - ?
Síť muzeí (4d)	Sýkorová / Bauernfeind, Kleindorfer-Marx	2002 -3
5. "Učící se Královský hvozd" ...*		
Přeshraniční turistická akademie Východního Bavorska (5b + 7f)	Bergbauer, VHS Klostermeier (Rubáš)	6/2002 - ?
7. Modelový rozvoj vesnických jader v souvislosti s vytvářením turistické pozice obcí v rámci spolupráce v Královském hvozdě *		
Rozvoj vesnice a luhů Warzenried / Haibühl, Ottenzell (7c+7d)	Beer (Rubáš)	2002
Krajinný park "Heilig Blut" (7e)	Hofmann (Zahrádka)	2002 - 3
Technická infrastruktura ve vesnicích (7h)	Rubáš (Fischer)	02/2002 - ?
9. Modelový projekt přeshraniční dodávky vody *		
Přeshraniční zásobování vodou (klíčový projekt 9)	Breu + Pavlásek	?
*	= klíčový projekt, ke kterému daný podprojekt patří.	

6.1.3 Souhrnná interpretace

Akční sdružení Královský hvozd ukazuje Akčním plánem 2002/2003 první jednotnou cestu k realizaci regionální rozvojové vize; Na strategické úrovni (klíčové projekty) je těžištěm další koncepční rozvoj turistiky v Královském hvozdu za současného stanovení pozic jednotlivých obcí podle jejich silných stránek; přitom mají být od začátku při budování turistických kapacit na české straně, resp. českého partnerského ekoregionu, využívány zkušenosti Ekoregionu (Arrach-) Lam-Lohberg v oblasti šetrné turistiky pro přeshraniční zabezpečení kvality.

Další strategické těžiště spočívá ve spolupráci v kulturní oblasti a společné ochraně a rozvoji přírodního potenciálu, druhů a biotopů Královského hvozdu – v neposlední řadě také jako předpoklad pro zachování turistické atraktivity oblasti.

Konkrétní realizační projekty se vztahují na všech pět prioritních oblastí akčního sdružení. Zatímco je na české straně nejprve nutno uspokojit jistou potřebu vyrovnání v oblasti infrastruktury/marketingu, má být na bavorské straně vyvinuto zesílené úsilí o rozvoj v oblasti definování pozic/profilování a rozšíření stávajících ústředních kompetencí (Poutní a setkávací místo, Turistická akademie Východního Bavorska). V první fázi lze proto dosáhnout kvalitativního rozvoje akčního území jednak přeshraničním přispůsobením kvalitativních standardů a také kvalitativním posílením stávajících kompetencí.

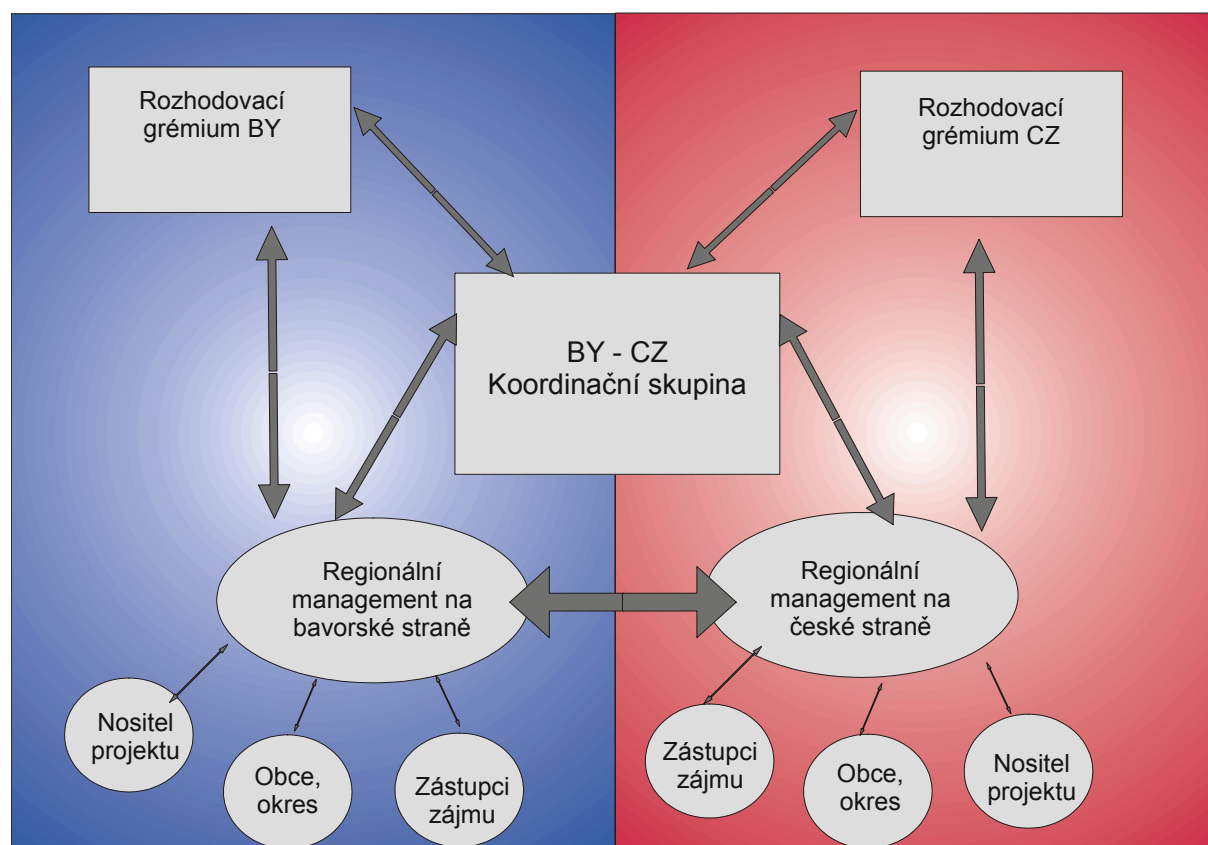
Vzniklý akční plán se vztahuje na realizační kroky dohodnuté na přeshraničním setkání v prosinci 2001 ve skupině starostů. Navíc jsou další regionální aktéři aktivně zapojeni do realizace jednotlivých dílčích projektů: kromě jiných má Maschinenring Oberer Bayerischer Wald zájem o „modelové nadpodnikové využití strojů“ (podprojekt 6b), to je ale nutno koordinovat na úrovni bavorských a českých zemědělských správ. Akční plán je proto třeba chápat ne jako konečný výsledek ale jako pracovní stav na kterém se dále pracuje. Pro každou prioritní oblast v kapitole 4.1 zobrazená opatření ukazují názorně šířku rozsahu možných přeshraničních akcí.

6.2 Organizační struktura bavorsko-české spolupráce

V průběhu zpracování přeshraniční Rozvojové koncepce zabezpečovali koordinaci a doprovod regionálních aktérů LARS consult na bavorské straně a Centrum pro komunitní práci Západní Čechy / Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje na české straně.

V zájmu úspěšné realizace přeshraniční Rozvojové koncepce je třeba pokračovat v těchto rozsáhlých organizačních a koordinačních úlohách. Z tohoto důvodu musí na bavorské straně vzniknout **Regionální management Královský hvozd**. Pro zabezpečení přeshraničního propojení a budoucí kooperace je nutné také na české straně instalovat podobné koordinační pracoviště, protože jinak nelze pokračovat v pozitivně započaté přeshraniční spolupráci.

Obr. 17 Organizační struktura další bavorsko-české spolupráce

Regionální management Královský hvozd zahrnuje následující výkony:

- Jednatelství
- Celková koordinace / Propojení regionálních aktérů (také přeshraničně)
- Podpora regionálních aktérů při vývoji projektů
- Podpora regionálních aktérů při realizaci projektů

a

- Marketing práce s veřejností.

Bavorsko-česká koordinační skupina se konstitovala již v průběhu vytváření koncepce a měla by i nadále v upraveném obsazení vykonávat svou řídicí a harmonizační funkci.

Navrhované složení bavorsko-české koordinační skupiny:

- Starostové bavorských obcí
- Starostové českých obcí
- Bavorský+ český regionální management
- Okres Cham
- Plzeňský kraj
- Ředitelství pro venkovský rozvoj
- Vláda Horní Falce
- EUREGIO Bavorský les/Šumava

Seznam zobrazení

Strana

Obr. 1	Struktura Rozvojového konceptu.....	II
Obr. 2	Přeshraniční tisková konference (Ostrý) 10. července 2001	3
Obr. 3	Metodický postup.....	4
Obr. 4	Nákres polohy Akčního sdružení Královský hvozď.....	5
Obr. 5	Prioritní oblasti konání a možná témata přeshraniční spolupráce v Královském hvozdu	10
Obr. 6	Vize Královského hvozdu	12
Obr. 7	Odborné zesíťovací účinky klíčový projektů	21
Obr. 8	Přeshraniční putování na Velkém Ostrém.....	22
Obr. 9	Údolí Úhlavy u Hamrů	24
Obr. 10	Chráněná oblast Šumava	26
Obr. 11	Klášter Neukirchen b. Hl. Blut.....	27
Obr. 12	"Využití zemědělských objektů" u hraničního přechodu Neukirchen b.Hl. Blut/ Svatá Kateřina.....	29
Obr. 13	Město Nýrsko.....	31
Obr. 14	Oblast plánovaného Dračího jezera	33
Obr. 15	Úhlava u Nýrska	34
Obr. 16	Vodní nádrž Nýrsko	35
Obr. 17	Organizační struktura další bavorsko-české spolupráce	41

Dodatek

Příloha 1 Seznam kontaktních osob na bavorské a české straně

Anlage 1 Liste der Kontaktpersonen / Ansprechpartner auf bayerischer und tschechischer Seite

Schlüsselprojekt Klíčový projekt	Kontaktperson Kontaktní osoba	Anschrift/dienstlich Kontakt	TEL TEL	FAX FAX	e-mail e-mail
Gesamtkoordination	Bürgermeister Klaus Bergbauer, Markt Lam	93462 Lam, Schulweg 4	(09943) 9415-0	(09943) 9415-22	poststelle@lam.landkreis-cham.de
	Herr Heinz Lautenschlager	Rachelstr. 6 93413 Cham	(09971) 78-320	(09971) 845-320	heinz.lautenschlager@lra.landkreis-cham.de
Hlavní koordinátor	Starosta Ing. Miloslav Rubáš, Město Nýrsko	Městský úřad, Náměstí 122, 340 22 Nýrsko	+420 186377811		starosta@mestonyrsko.cz
1.Tourismuskonzept Künisches Gebirge	Herr Ellwanger, Herr Klostermeier	VHS im Landkreis Cham Pfarrer Seidl Str. 1 93413 Cham	(09971) 850110	(09971)850130	info@vhs-cham.de
	Herr Josef Altmann	Waldschmidtplatz 2 93458 Eschkam	(09948) 940815	(09948) 940830	
	Frau Anne Baumeister	Marktplatz 10 93453 Neukirchen b. Hl. Blut	(09947)940822		
	Herr Tony Schreindorfer, Hotel- und Gaststättenverband,	Siegmund-Adam-Str. 54 93458 Warzenried			
	Herr Albert Seidl	Landratsamt Cham, SG 14			Albert.seidl@lra.landkreis-cham.de

1. Rozvoj turismu v Královském hvozdě	Starosta Ing. Miloslav Rubáš, Město Nýrsko	Městský úřad, Náměstí 122, 340 22 Nýrsko	+420 186377811		starosta@mestonyrsko.cz
	Starosta Petr Štembera	Obecní úřad Dešenice, 340 22	+420 186671531		obecdesenice@nexta.cz
	Paní Jiřiková, informační centrum Nýrsko	Městský úřad, Náměstí 122, 340 22 Nýrsko	+420 186671616		ic@mestonyrsko.cz
	Mgr. Petr Pelcl, CpKP Západní Čechy	Centrum pro komunitní práci Západní Čechy, Americká 29, 301 38 Plzeň	+420 197329558		petr.pelcl@cpkp.cz
	Bc. Robert Zelenka, RRA PK	Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, Riegrova 1, 301 11 Plzeň	+420 197235679		zelenka@rra-pk.cz
2. Cz Partner-Ökoregion	Bürgermeister Klaus Bergbauer, Markt Lam	93462 Lam, Schulweg 4	(09943) 9415-0	(09943) 9415-22	poststelle@lam.landkreis-cham.de
	Frau Staudtner				
	Regierungsdirektor Hubertus Ott	Regierung der Oberpfalz 93039 Regensburg			Hubertus.ott@reg-opf.bayern.de
	Herr Koller, Waldbauernvereinigung Osser-Kaitersberg	Trailing 1 93462 Lam			
	Herr Wolfgang Rossbauer, Arbeitskreis Holz Öko-Region	Hinteröd 93462 Lam			
2. Partnerský eko-region v Čechách	Starosta Petr Štembera	Obecní úřad Dešenice, 340 22	+420 186671531		obecdesenice@nexta.cz
	Mgr. Petr Pelcl, CpKP Západní Čechy	Centrum pro komunitní práci Západní Čechy, Americká 29, 301 38 Plzeň	+420 197329558		petr.pelcl@cpkp.cz
	Bc. Robert Zelenka, RRA PK	Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, Riegrova 1, 301 11 Plzeň	+420 197235679		zelenka@rra-pk.cz

3. Landschafts-entwicklung im Künischen Gebirge	Bürgermeister Hans Mühlbauer, Gemeinde Lohberg	93470 Lohberg, Rathausweg 1 a	(09943) 9413-0	(09943) 9413-20	poststelle@lohberg.landkreis-cham.de
	Herr Dr. Aschenbrenner	Tierpark Lohberg 93470 Lohberg	(09943) 8145		
	Herrn Hans Zwicknagl	Landratsamt Cham, SG 52 Untere Naturschutzbehörde			Hans.zwicknag@lra.landkreis-cham.de
	Herr Neuberger, Bischöfliche Administration Forstgut Lambach	Lambach 3 93462 Lam	(09943) 1717	(09943) 902863	
	Herr Demmelbauer, Forstamt Kötzing	Fritz-Weigl-Str. 4 93444 Kötzing	09941/1325		poststelle@foa-koez.bayern.de
	Herr Semmler, Amt für Landwirtschaft und Ernährung Cham	Schleinkofer Str. 10 93413 Cham	09971/485-116		heribert.semmler@afluech.bayern.de
	Regierungsdirektor Hubertus Ott	Regierung der Oberpfalz 93039 Regensburg			Hubertus.ott@reg-opf.bayern.de
3. Ochrana životního prostředí a tvorby krajiny	Ing. František Krejčí, Parkservis	Parkservis Šumava, Na Burince 273/III, 342 01 Sušice	+420 187526487		fkrejci@seznam.cz
	Mgr. Pavel Hubený	Správa Chráněné krajinné oblasti Šumava, Nuželická 60, 342 01 Sušice	+420 187528910		
4. Künisches Kunst- und Kultur-Er-Leben	Frau Dr. Bärbel Kleindorfer-Marx, Kultur- und Museumsreferat	Landratsamt Cham Rachelstr. 6 93413 Cham	09971 / 78220	09971 / 845095	Baerbel.kleindorfer-marx@lra.landkreis-cham.de
	Herr Günther Bauernfeind, Kultur- und Museumsreferat	Landratsamt Cham Rachelstr. 6 93413 Cham (auch Wallfahrtsmuseum	09971 / 78595	09971 / 845095	tourist@neukirchen-online.de

		Neukirchen b. Hl. Blut)			
	Herr Michael Neuberger, Kath. Bildungswerk im Landkreis Cham e.V.	Schützenstr. 14 93413 Cham			info@kbw-cham.de
	Herrn Egid Hofmann, ehemals Bürgermeister Neukirchen b. Hl. Blut	Marktplatz 2 93453 Neukirchen b. Hl. Blut			poststelle@neukirchen-online.de
	Herrn Xaver Penzkofer,	Eschlkam – Waldschmidt- Ausstellung Waldschmidtplatz 14 93458 Eschlkam	09948 / 751		
	Frau Gabrys	Lam-Mineralienmuseum Daxenhöhe 2 93462 Lam	09943 / 557		
	Herrn Theo Sellner	Lohberg – Sellner Glashütte Brennesstr. 1 93470 Lohberg	09943 / 902830		
	Herr Walter Just	Lohberg – Glas und Kunstgalerie Bayerischer Wald im Baudenkmal Schwarzauer Haus Weideweg5 93470 Lohberg	09943 / 902211		
4. Královský hvozd žije kulturou a uměním	Starosta Ing. Jan Pavlásek	Obecní úřad Strážov, 340 21 Strážov	+420 186692465		obecstrazov@iol.cz
	Paní PhDr. Lenka Sýkorová, Státní okresní archiv	Okresní úřad Klatovy, Státní okresní archiv, Plzeňská 90/III, 339 13 Klatovy	+420 186360715		
	Paní Jiřiková, informační centrum Nýrsko	Městský úřad, Náměstí 122, 340 22 Nýrsko	+420 186671616		ic@mestonyrsko.cz
	Bc. Robert Zelenka, RRA PK	Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, Riegrova 1, 301 11 Plzeň	+420 197235679		zelenka@rra-pk .cz

5. „Lernendes Künisches Gebirge“	Bürgermeister Klaus Bergbauer, Markt Lam	93462 Lam, Schulweg 4	(09943) 9415-0	(09943) 9415-22	<u>poststelle@lam.landkreis-cham.de</u>
	Herr Klostermeier, VHS	VHS im Landkreis Cham Pfarrer Seidl Str. 1 93413 Cham	(09971) 850110	(09971)850130	info@vhs-cham.de
	Herr Manfred Fersch, Projektbüro Lernende Region Cham	Mittelweg 13 93413 Cham	09971 / 760760	09971 / 760762	mf@lll-cham.de
5. "Učíci se Královský hvozd"	Paní Jiřiková, informační centrum Nýrsko	Městský úřad, Náměstí 122, 340 22 Nýrsko	+420 186671616		ic@mestonyrsko.cz
	Bc. Robert Zelenka, RRA PK	Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, Riegrova 1, 301 11 Plzeň	+420 197235679		zelenka@rra-pk .cz
	Mgr. Petr Pelcl, CpKP Západní Čechy	Centrum pro komunitní práci Západní Čechy, Americká 29, 301 38 Plzeň	+420 197329558		petr.pelcl@cpkp.cz
	Starosta Ing. Miloslav Rubáš, Město Nýrsko	Městský úřad, Náměstí 122, 340 22 Nýrsko	+420 186377811		starosta@mestonyrsko.cz
6. Grenzüberschreitend e Flurentwicklung...	Herr Peter Fischer, Direktion für Ländliche Entwicklung	93057 Regensburg Lechstraße 50	0941/4022-500	0941/4022-222	peter.fischer@dle-r.bayern.de
	Herr Strohmeier, Maschinenring Oberer Bayerischer Wald	Mönchshofstr. 35 94234 Viechtach	(09942) 431		hans.strohmeier@mrobw.de
	Herrn Stangl, Maschinenring Cham	Schleinkofer Str. 12 93413 Cham	(09971)-8576-11		mr.cham@maschinenringe.de
	Herr Semmler, Amt für Landwirtschaft und Ernährung Cham	Schleinkofer Str. 10 93413 Cham	09971/485-116		heribert.semmler@afluech.bayern.de

	Herr Maly, Amt für Landwirtschaft und Ernährung Regensburg	Weinweg 2 – 6 93049 Regensburg	0941/2083-151	0941/2083-200	poststelle@aflue-re.bayern.de
	Herr Schneider, Bayerischer Bauernverband	Johann-Brunner Str. 1 93413 Cham	09971/8543-20		johann.schneider@bbv-bd.de
	Herr LD Josef Braun, Ländliche Entwicklungsgruppe	92507 Nabburg Regensburger Straße 51	(09433) 896-150	(09433) 896-156	laendl.entwicklungsgruppe@aflue-sdna.bayern.de
	Herr Michael Schütz, Landwirt	Hahnenbergweg 6 93458 Eschkam	09947 / 1659	09947 / 905104	michael@schuetzen-hof.de
6. Model přeshraničního rozvoje území a přeshraničního využívání území	Ing. František Krejčí, Parkservis	Parkservis Šumava, Na Burince 273/III, 342 01 Sušice	+420 187526487		fkrejci@seznam.cz
	Bc. Robert Zelenka, RRA PK	Regionální rozvojová agentura Plzeňského kraje, Riegrova 1, 301 11 Plzeň	+420 197235679		zelenka@rra-pk.cz
7. Modellhafte Dorfentwicklung...	Herr Peter Fischer, Direktion für Ländliche Entwicklung	93057 Regensburg Lechstraße 50	0941/4022-500	0941/4022-222	peter.fischer@dlr.bayern.de
	Herr Egid Hofmann, ehemals Bürgermeister Neukirchen b. Hl. Blut	Marktplatz 2 93453 Neukirchen b. Hl. Blut			poststelle@neukirchen-online.de
7. Modelový rozvoj vesnických jader v souvislosti s vytvářením turistické pozice obcí v rámci spolupráce v Královském hvozdě	Starosta Ing. Miloslav Rubáš, Město Nýrsko	Městský úřad, Náměstí 122, 340 22 Nýrsko	+420 186377811		starosta@mestonyrsko.cz

	Mgr. Petr Pelcl, CpKP Západní Čechy	Centrum pro komunitní práci Západní Čechy, Americká 29, 301 38 Plzeň	+420 197329558		petr.pelcl@cpkp.cz
8. Spiegelprojekt Wasser- und Bodenschutz im Einzugsgebiet des Chamb	Herr Ludwig Smola	Landratsamt Cham, Sg. 54 Wasserrecht			Ludwig.smola@lra.landkreis- cham.de
	Wasserwirtschaftsamt Regensburg	Landshuter Str. 59 93053 Regensburg	(0941) 78009-0	(0941) 78009-88	
8. Zrcadlový projekt": Management povodí Chamb - Management povodí Úhlava	Starosta Ing. Miloslav Rubáš, Město Nýrsko	Městský úřad, Náměstí 122, 340 22 Nýrsko	+420 186377811		starosta@mestonyrsko.cz
9. Modellprojekt grenzüberschreitend e Wasserversorgung	Alois Breu, ehemals Bürgermeister Markt Eschlkam	94458 Eschlkam, Waldschmidtplatz 2	(09948) 9408-0	(09948) 9408-30	poststelle@markt- eschlkam.de
9. Modelový projekt přeshraniční dodávky vody	Starosta Ing. Jan Pavlásek	Obecní úřad Strážov, 340 21 Strážov	+420 186692465		obecstrazov@iol.cz
	Starosta Ing. Miloslav Rubáš, Město Nýrsko	Městský úřad, Náměstí 122, 340 22 Nýrsko	+420 186377811		starosta@mestonyrsko.cz
10. Modellprojekt gemeinsame Strukturen für das Abfallmanagement					
10. Modelový projekt rozvoj společného systému nakládání s odpady	Starosta Ing. Miloslav Rubáš, Město Nýrsko	Městský úřad, Náměstí 122, 340 22 Nýrsko	+420 186377811		starosta@mestonyrsko.cz

